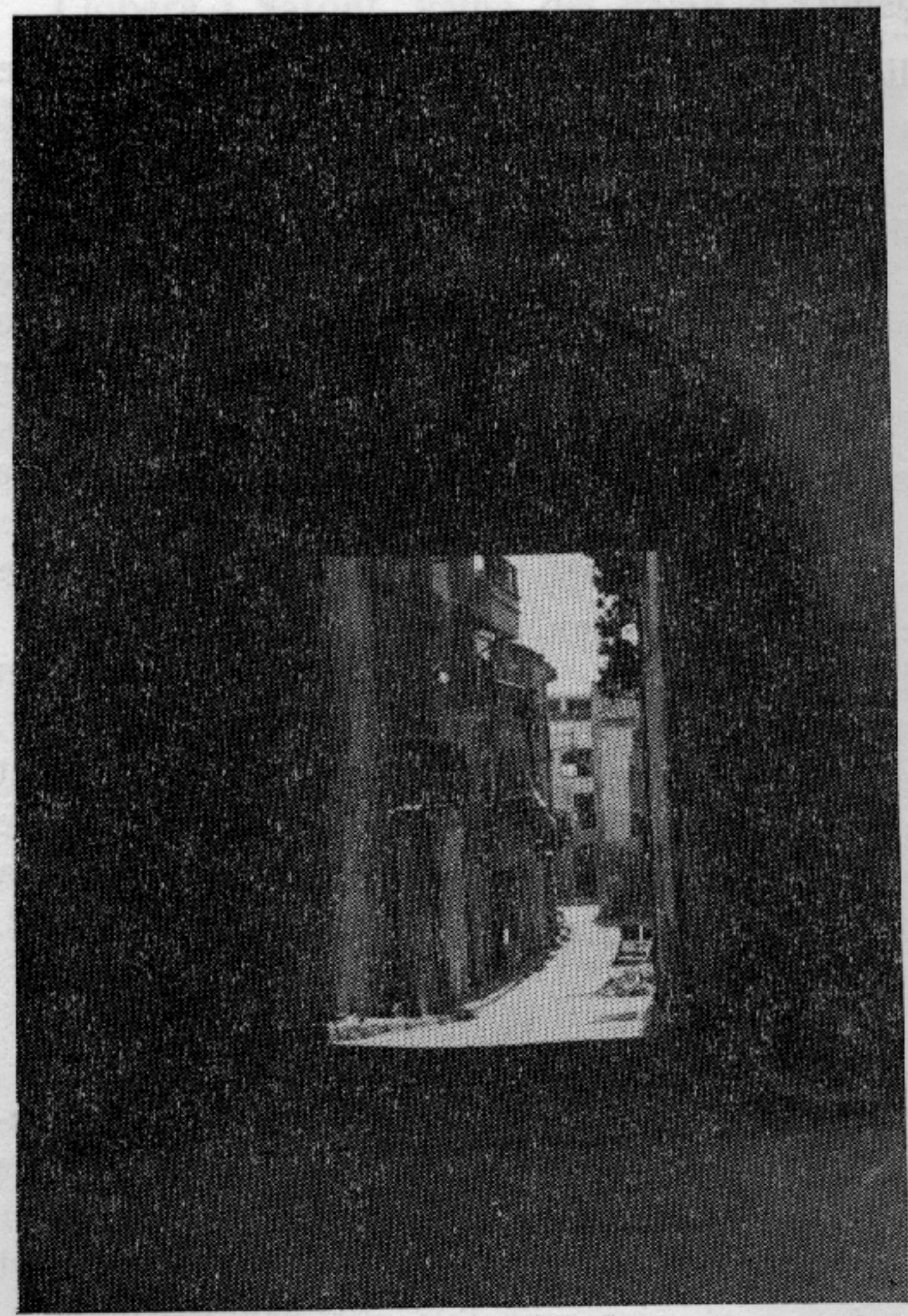

PADRINS I PARES DE VALERI SERRA I BOLDÚ

VALERI SERRA I BOLDÚ:

LES SEVES RELACIONS AMB LINYOLA

— I —

Des de fa ja uns anys —i de manera intermitent— m'he interessat per la vida i obra de qui fou fill de Linyola, V. Serra. Sembrava m'havia molestat que en qualsevol estudi que es feia sobre el nostre autor —«fill essencial de la Plana d'Urgell»— es remarqués el seu naixement a Castelserà i ja es passés als seus contactes amb Verdaguer i la seva vinculació a Bellpuig... És just de reconèixer que amb els estudis fets per Isidor Cònsul i Ramon Miró (1), s'han posat les coses al seu lloc d'una manera clara i la seva relació amb Linyola. De tota manera, ha estat l'article del Robert Bonjorn (2), el que m'ha decidit a escriure unes breus notes sobre la relació de Valeri Serra i Boldú amb Linyola i la repercussió de Linyola en la seva obra.

— II —

Tal i com esmenta en Robert Bonjorn en el seu article, malgrat els anys passats, moltes famílies encara recorden anècdotes d'en Valeri Serra i Boldú, explicades pels seus pares. Tanmateix sembla que la seva família directa fa molts anys que no vénen a Linyola (3). Es recorda l'arribada d'un dels seus fills, al Cafè del Sindicat, els primers dies de la guerra, on després de passar uns dies a Linyola, ja no se'l va veure més...

Referent al Centenari que es va celebrar a Castelserà en honor de V. S. B., a Linyola hi hagué molt rebombori, ja que molta gent va anar a la rectoria per tal de trobar-hi l'acta de naixement, en va... Fins i tot, passat un temps, un dels exiliats envià una carta a la seva família encomanant-los que anessin a veure el rector, perquè busqués l'acta i esmenés l'error... i tot perquè a Linyola es considerava Valeri Serra i Boldú com a fill del poble.

— III —

Sobre la seva procedència de Linyola, anem a consultar el *Calendari Folkloric de l'Urgell*, p. 24, quan parla de les cançons de ronda: «Fa 20 anys que a Linyola, volgui anar a confondre'm entre una colla de rondadors, per a copsar-hi la joia que hi trobaven mos companys d'infantesa...», i a la p. 297, 8 de novembre i parlant sobre el novenari de les ànimes, ens diu: «A Linyola, fins ara fa set o vuit anys lo feien de tan singular manera, que com dolç recort de infantesa, no se m'esborrarà mai de la memòria...». I fixeuvos en tot el que explica de Linyola, sobre terratges, quan esmenta Linyola, antigament..., etc.

També tenim l'article que va publicar a «La Vanguardia», el 20 d'octubre de 1935, sobre la camamilla de Linyola, on comença: «De quan de jove atravessava, any darrera any, una i mil vegades el terme de Linyola, ha plogut bastant i han crescut i no poc, els xops, àlbers i salzes que vorejaven les sèquies de Linyola, que fertilitzen el terme i no menys hauran crescut els oms que festeixen la carretera...». I a través de l'article ens explica dels canvis que hi ha hagut al Sitjar, qui va introduir el cultiu de l'alfals al terme de Linyola, com el farmacèutic Ramon Sol i Roigé va començar a comercialitzar l'any 1890, la camamilla, i els llocs on es fa la millor camamilla, al Pla la Font i a la Canalada, i acaba dient: «També vull dedicar un record a les Pasteres, el lloc dels meus jocs d'infant, que anava des de la Pleta del Galceran fins a les Pasteres, que era el lloc on es manipulava la cendra de parrella, quan la terra del terme de Linyola estava saturada de mates d'herba anomenades salats (...)» (4)

Per acabar en aquest tema, recordar que feia un parell d'anys, havia escrit un article a «La Revista»: «Dels primers anys de Catalanisme a les Terres de Lleida», on explica que degut als articles que escrivia, el governador O'Neale l'havia intentat fer detenir a Linyola un parell de cops... era l'any 1900, l'any que dirigia el Cor de Linyola, per la missa del gall. Finalment el mateix any en què es casava apareixia el llibre *La Virgen de las Sogues. Patrona de Urgel*, on acabava V.S.B. Linyola, 1902.

— IV —

Sobre la repercussió de Linyola en l'obra de l'autor, esmentarem l'article publicat al volum III de l'*Arxiu de Tradicions Populars*, «Romansos i Ventalls», ens explica: «Algunes cançons se m'han presentat barrejades amb el romanso, com per exemple les cobles que glosen les obres de misericòrdia i els pecats capitals. Per cert que ambdues les vaig aprendre en unes circumstàncies especials que demostren palesament el que pot fer el cant. *Teníem a Linyola*, un secretari lliurepensador d'idees dissolvents a l'entorn del qual hi havia tota una colla de bona gent cànvida i senzilla. Sens dubte va aconseguir que momentàniament alguns deixessin d'anar a missa, però no va poder evitar que en moments d'esplai —pensem ara en el cafè dels pares i el V.S.B., contemplant-los— entonessin cants pietosos, com l'abans indicat dels Pecats Capitals, que d'ells els vaig aprendre».

I al mateix A. T. P. volums V-VI, a l'article «Els amors rurals a través de la cançó popular», ens comenta: «Totes aquestes cançons, són del temps, ja un xic llunyà, en que tot l'Urgell era un erm i que, com és ara el poble de *Linyola*, punt especial de la meva observació, no tenia altre cultiu que els cereals...» i comença a explicar la vida del poble de Linyola i les seves cançons.

— V —

PADRINS I PARES DE VALERI SERRA I BOLDÚ. UN ESBÓS.

Els seus padrins per part de pare eren Antoni Serra i Roigé, d'ofici carreter, i la seva mare era Raimunda Vilaplana i Mas, i tots dos eren de Linyola. Els padrins

per part de mare —segons consta en el llibre d'òbits de l'Ajuntament de Linyola— eren Josep Boldú i Niubó, fill de les Penelles i veí del Palau d'Anglesola, i Josefa Llobera i Safont, veïna del Palau d'Anglesola.

Fotos del carrer **Carnisseria Vella** —avui **Isabel II**— on va viure Valeri Serra i Boldú i on tenien el cafè els seus pares.

Sobre els seus pares, sabem pel testament que feien davant del notari de Linyola, Rafael Brunet, el dia 6 de desembre de 1884, que vivien a Linyola. Nomenaren com a únic hereu dels seus béns el seu únic fill, Valeri Serra i Boldú, i com a usufructuari el que quedés viu dels dos. El seu pare, Antoni Ramon Serra i Vilaplana, sembla que no va intervenir mai activament a la política municipal. Ara bé, sembla que l'any 1887, teníem el secretari de Linyola, Josep Tarragó, cessat per l'alcalde per la seva poca capacitat i per estar processat criminalment, quan, el 17 d'abril de 1887, el regidor Síndic Francesc Fabregat nomenava com a secretari interí Antoni Ramon Serra, davant l'oposició de l'alcalde que digué que no era la persona adequada per ocupar el lloc. Els regidors favorables al·legaren que era la persona idònia ja que havia estat sergent de la Guàrdia Civil. El 24 d'abril,

el governador de Lleida demanava al consistori que es declarés sobre el nomenament de secretari i els regidors deien que ja havien nomenat secretari, davant l'oposició

del batlle. Com que els regidors persistiren, el governador va destituir cinc regidors de l'Ajuntament i així es va acabar la crisi i es nomenà un altre secretari (potser el lliurepensador?). Antoni Ramon Serra fou un cafeter del poble.

Fou per aquest motiu (que el seu marit fos sergent de la Guàrdia Civil), que la mare de V. S. B. va anar a tenir el seu fill a casa d'uns parents seus per part del pare, a Castellserà? Esperem que algun dia trobarem una resposta. La mare de Valeri Serra i Boldú, Carme Boldú i Llobera, filla del Palau d'Anglesola i veïna de Linyola, va morir el 30 de juny de 1909, a l'edat de 62 anys, d'una hemorràgia cerebral. En va donar part a l'Ajuntament la seva neboda de 27 anys, Hortènsia Pedrós, de Barcelona (5).

Esteve MESTRE i ROIGÉ

NOTES:

1).— SERRA I BOLDÚ, Valeri, **Folklore de la pagesia**. Edició i estudi preliminar a cura d'Isidor Cònsul i de Ramon Miró.

2).— BONJORN, Robert, «Reculls sobre en Valeri Serra». **EL PREGONER D'URGELL**, nº 214-5.

3).— Desconec exactament si vénen, o no, a Linyola. Alguns familiars fa 50 anys que no els veuen.

4).— Aquest article, que hem traduït del castellà, ens el va deixar el Ton Segalà de Linyola, que el guardava des que va sortir. L'article es va publicar al n.º 17 de «Barret-Picat», corresponent als mesos de desembre (1981) i gener (1982).

5).— Dades recollides per l'autor de l'article. La mort de la mare de V. S. B. figura al **Llibre d'òbits** de l'Ajuntament de Linyola (1909), foli 18.